فلاشباک.. لە دەفتەری بیرەوەریی ڕۆژانەوە/ بەشی هەژدە.. ستیڤان شەمزینی

بەشی هەژدە

ئازارێکی زۆر ئەچێژم لەو دیمەنەی ڕۆشنبیرە "جیددی" و بە حیساب سێکولارەکانمان مەستی تەوژمێک بوون بە ناوی "ئیسلامگەرای میانڕەو".!. من وشەی جیددیم لە نێوان دوو کەوانەدا بۆ ئەو ڕۆشنبیرانە بەکار بردووە. هەر چەند لام ئاشکرایە، ئەوان هەڵەی میتۆدی ئەکەن و سەرئەنجام بە شەرمەوە ئەم ڕوانگانەی خۆیان بیر دەتەوە. لەم ڕۆژانە لە هۆڵی ڕۆشنبیریی سلێمانی لە یەکێک لە سیمینارەکاندا کاک "ڕێبین هەردی" یەکێک لە سیما دیارەکانی پڕۆژەی "ڕەهەند" بە حەماسەوە و بە بەندوبەردەی تێزە فەلسەفییەکانی هەندێ بیرمەندی خۆرئاوایی لە هەوڵی ئەوەدا بوو، یەکگرتووی ئیسلامی و کۆی ڕەوتی ئیخوان لە توندڕەویی ئیسلامی جیا بکاتەوە. زیاد لەمەش بە "ریفۆرم"ی محەمەدی خاتەمی، سەرۆکی ئێران شاگەشگە ببوو، هەروەک چۆن "فۆکۆ" کاتی خۆی مەستی شۆڕشی ئێران و شاگەشگە ببوو بە "ئیمام خومەینی".

لە هەقیقەتدا، ئەمە مەترسییەکە لەلایەن ڕۆشنبیرانەوە دەستپێکردووە، چۆن ئەتوانن باز بدەن بەسەر مێژوو و ڕاستییە تاڵەکانیدا؟. ئەم نەرمە ڕۆشنبیرە کوردە کە لە ژێر کاریگەریی تێزەکانی "ئەمیل زۆلا"دان و خۆیان بە نوێنەری داوا و خەونەکانی گەنج و کۆمەڵگە ئەزانن، هەموو پلاتفۆرمیان بووە بە ئیخوانیزەی کۆمەڵگە بە گشتیی و گەنج بە تایبەتی. ئەو تەفکیرینەیان ئاوکردنە ناو ئاشی ئیخوان و ئیسلامیستە توندڕەوەکانە، کە ئەیانەوێ کۆمەڵگە بگەڕێننەوە بە زەلکاوەکانی مێژووی تاریکی خیلافەتی ئیسلامی.

مارکس لە تێزی چوارەمی تێزەکان دەربارەی فویەرباخ ئەنووسێ "فویەرباخ لە واقیعەوە دەست بەکارئەبێ، کە ئاین ئینسانی لە زاتی خۆی دوورخستۆتەوە، لەسەر ئەم بناغەیە دنیا دابەش ئەکات بە دوو جۆر: دنیایەکی خەیاڵکردی ئاینی و دنیایەکی واقیعی". هەشتا ڕۆشنبیرە کوردەکان تەرویج بە جیهانی ئاینی ئەکەن، نایەڵنەوە مرۆڤ لە تەڵەزگەی ئاین و غەیبانییەت ڕزگاری ببێت، هەشتا چاوەڕێی ئەوە ئەکەن مورشیدی گشتی ئیخوان ببێتە "مارتن لۆسەر" و ریفۆرمی ئاینی

لە ئیسلامدا بکا!! ئەو ریفۆرمەی پێش چەندان سەدە موعتەزیلە نەیانتوانی ئەنجامی بدەن و لە بەرانبەر ڕەوتی حەنبەلییەکاندا بەزین. بڵاوکردنەوەی ئەم جۆرە تەزانە باوەشێنکردنی خەونی قووڵی مرۆڤی کوردە تاکو هۆشیاریی ماتریالیستی بەرپێی رۆشن نەکاتەوە.

محەمەد عابد ئەلجابری، بیرمەندی عەرەب ئەنووسێ “ماتریالیزمی مێژوویی لە شیکردنەوەی مێژوودا لەو فۆرمە گشتییەدا وەنا ئەکرێت کە خەڵک خۆیان دروستکەری مێژووی خۆیانن”. ئەمە دروستترین پێناسەیە بۆ دیدی ماتریالیستی، بەڵام رۆشنبیرانی ئێمە هێشتا مجامەلەی ئەوانە ئەکەن پێیانوایە مرۆڤ کائینەکی بەدەسەڵاتی خودایە، لە کاتێکدا من لەو هەموو دەسەڵاتەی مرۆڤ ئەترسم، کە خەریکە جەرگی کەون هەڵدەکۆڵێ. بەهەرحاڵ پێموایە رۆشنبیرانی کورد ئەبێت بە خۆیاندا بچنەوە و چاو بگێڕنەوە بە تەرح و روانگەکانی خۆیاندا.

ئێستا ئەڕۆم بۆ بارەگای حزب بزانم تا چەند ئەو هەواڵە راستە کە لە بوومەلەرزەکەی پێرێی شاری ئێستەمبوڵ هەردوو هاوڕێ “ئیسماعیل – مهاباد” ژیانیان لە دەستداوە؟. هیوادارم هەواڵەکە راست نەبێ، چوونکە جیا لەوەی دوو هاوڕێی زۆر نزیکن، دوو کۆمەنیستی چالاک و نموونەی دوو ئینسانی ئازادیخواز بوون. تەلەفزیۆنی پەکەکە باس لەوە ئەکات دەیان هەزار کەس بوونەتە قوربانی لەو رووداوەدا کە ژمارەیەک لەوانە کوردی عێراقن.

ئەڕۆم سۆراخێک ئەکەم….

18-8-1999

تێبینی: ئەم بەشە لە لاپەڕە 61-64 کتێبی “فلاشباک”چاپ و بڵاوکراوەتەوە. کتێبەکەش لە سەرەتای ساڵی 2017 چاپ بووە